

АМОРТИЗАЦИИ

Проф. Д-р Е.Делчева
Лекция № 8

Дефиниция

- Амортизацията е понятие от латински произход
- Има различни значения – регулярно погасяване на дълг, изплащане на дялови участия за сметка на печалбата, обезсилване на документи, изхабяване на ДА
- **Финансово-счетоводен метод за отчитане на стойността на изхабяването на ДА в процеса на експлоатацията им**

Основни категории

- Амортизационни отчисления
- Амортизационни норми
- Амортизационни квоти
- Методи за амортизация
- Цена на придобиване и остатъчна стойност
- Данъчни и счетоводни амортизации

Фактори влияещи за амортизацията на ДА

- **Технически** обуславящи физическото изхабяване :
  1. Срок за експлоатация
  2. Условия и интензивност на използването
- **Обществено-икономически** обуславящи моралното изхабяване:
  1. Развитие на медицинската наука
  2. Иновации в медицинските технологии
  3. Технически прогрес

Диференциация на амортизационните норми

- В зависимост от вида на ДА
- В зависимост от оптималния срок на експлоатация
- Удовлетворява изисквания за ускорено въвеждане на компютърни технологии

Максимални амортизационни норми в ЗКПО

- I гр. – Сгради – 4%
- II гр. – Оборудване и апаратура – 30%; 50% (за нови ДА)
- III гр. - Транспортни средства без автомобили – 10%
- IV гр. – Компютри и софтуер – 50%
- V гр. – Автомобили – 25%
- VI гр. – ДНА и ДМА с правни ограничения (патенти, лицензи, марки и др.) – 100/ годините на ограничение, но не повече от $33 \frac{1}{3}$
- VII гр. – други – 15%

Данъчен амортизационен план

- Води се за всеки данъчно амортизируем актив
- Отчита следните параметри:
  1. Наименование
  2. Месец на въвеждане в експлоатация
  3. Данъчна амортизируема стойност – цена на придобиване (историческа цена)
  4. Начислена данъчна амортизация
  5. Данъчна стойност – остатъчна стойност

Данъчен амортизационен план (2)

6. Годишна данъчна амортизационна норма
7. Годишна данъчна амортизация
8. Месец на извършване на промени в стойността на актива и причини
9. Месец на преустановяване и възобновяване на начисляването на данъчни амортизации и причини
10. Месец на отписване на актива за счетоводни цели и причини
11. Месец на отписване на актива в данъчния амортизационен план

Формула за определяне на годишна данъчна амортизация

$$\text{ГДА} = \text{ДАС} \times \text{ГДАН} \times \text{М}/12$$

ГДА е годишна данъчна амортизация

ДАС е данъчна амортизируема стойност

ГДАН е годишна данъчна амортизационна норма, приета от счетоводството

М е броят на месеците от годината през които се начислява данъчна амортизация

Съвременни тенденции

- Повишаване на самостоятелността в амортизационната политика
- Засилване на диференциацията на амортизационните норми
- Стимулира се ускорена амортизация на новопроизведени активи
- Избор на подходящ метод за амортизация

Методи за амортизация

- **Линеен метод**
- **Нелинейни методи:**
  1. Дегресивни
  2. Прогресивни

Линеен метод

- Осигурява равномерно-линейно пренасяне и включване на стойността на ДМА и ДНА в себестойността на здравните услуги
- **ГДАН = 100/ СЕ**
- ГДАН е годишна данъчна амортизационна норма
- СЕ е срок на експлоатация на актива

Равномерно дегресивен метод (метод на снижаващия се остатък)

- Държавата определя в зависимост от вида на основните средства **коефициент на дегресия** от 1,5 до 2,5.
- Линейната норма на амортизация се умножава по коефициента на дегресия - формира се нова АН
- АН се прилага спрямо снижаващия се остатък т.е. спрямо остатъчната стойност на актива

Равномерно дегресивен метод (метод на снижавания се остатък)

Години	Амортизируема стойност	Годишна амортизация при норма – $25\% \times 2 = 50\%$	Остатъчна стойност
1-ва	100 000	50 000	50 000
2-ра	50 000	25 000	25 000
3-та	25 000	12 500	12 500
4-та	12 500	12 500	0

Метод на сумата на числата

- Не изисква предварително определяне на АН
- АН е производна от сумата на числата от които се състои срока на експлоатация на актива
- Например при срок на експлоатация 3 години сумата на числата е $= 1+2+3=6$
- АН е различна за всяка година и се получава като се раздели броят на оставащите години от срока на експлоатация на сумата на числата
- Цената на придобиване или амортизируемата стойност се умножава по получената АН

Метод на сумата на числата

Години	Амортизируема стойност	Годишна амортизационна норма	Годишни амортизационни отчисления
1-ва	100 000	4/10	40 000
2-ра	100 000	3/10	30 000
3-та	100 000	2/ 10	20 000
4-та	100 000	1/10	10 000

Прогресивен нелинеен метод

- През първата година се начисляват най-ниски амортизационни отчисления, а през следващите постепенно нарастват
- АН също се променя за всяка година като се увеличава
- Подходящ е за новосформирани фирми, за облекчаване на първите години от по-големи амортизации